

– Partistyrelsen är jätteledsen!

På gårdsplanen till Syninge, vänsterpartiets kursgård utanför Norrtälje, jagade i lördags ett dussintals kamerabeväpnade personer (papa-razzi, som jag nyss har lärt mig att de kallas) en partiledare med alkoholproblem.

Bakom fördragna gardiner började så partistyrelsens möte. Gudrun Schyman fick starkt stöd för sin önskan att en tid lämna partiledarskapet för att kunna återkomma och leda partiet i valrörelsen.

Ingen katastrofplanering

Efter lunch, då Gudrun lämnat mötet, fortsatte diskussionen. Vi var jätteledsna. Det rådde total enighet om att den partiledare vi vill ha är en nykter Gudrun Schyman. Jag själv, som alltid stött Gudrun när det gällt, var faktiskt den enda som frågade om vi inte också skulle diskutera alternativa politiska strategier, men det

gjordes inte. Som Johan Lönnroth sade till pressen: Ett nytt återfall vore katastrof. Partistyrelsen ansåg sig inte behöva syssla med katastrofplanering.

I massmedierna har Mats Åstrand, distriktsordförande i Skåne och medlem av partiets valberedning, väckt stor uppmärksamhet för sitt krav på Gudrun Schymans avgång, och för sin kritik av partistyrelsen för att Gudrun getts möjlighet att återkomma. Trots att enigheten var total i partistyrelsen är det inte

orimligt att enskilda medlemmar, även distriktsordföranden, har och framför en annan åsikt. Men en smula förvånande är att en ledamot i valberedningen går och binder upp sig offentligt i en personvalsfråga. Medlemmar av valberedningen borde mer lyssna av stämningar och åsikter om personer som kandiderar till olika

poster på kongressen än att själva driva linjer.

Drogprogram

Genast efter diskussionen om Gudrun Schyman diskuterades (ironiskt nog) förslaget till drogpolitiskt program. Förslaget kan betecknas som allmänt lagom och väckte inga stora motsättningar även om åsikten hördes att det var väl socialmedicinskt orienterat.

Vi slöt upp bakom den rådande principen att innehav men inte bruk av förbjudna droger är kriminellt – man får alltså ha dem i kroppen men inte i fickan. Där emot ogillade vi arbetsgruppens förslag om tillämpning av principen "tillverkaren betalar", det vill säga en särskild avgift på beredande framkallande medicin som skulle gå till rehabilitering. Skälet var att vänsterpartiet i princip är emot specialdestinerade skatter.

Den reguljära orienteringen om riksdagspolitiken blev kort och sen denna gång. Hans Andersson konstaterade att de tre borgerliga partierna nu ligger ovanligt nära varann, medan avstånden är ovanligt stora mellan de tre övriga, det vill säga c, mp, s och v.

Bona & Kvarnby

Beträffande konkursen för partifolkhögskolorna rapporterades att beslutet i verkställande utskottet hade fattats genom omröstning vilket är mycket ovanligt i den församlingen. Minoriteten ville rädda skolorna genom att inteckna partiets fastighet på Kungsgatan 84 i Stockholm. Men majoriteten följde partistyrelsens tidigare principbeslut att 84:an bara får belånas för att betala investeringar i den egna fastigheten.

Om jag själv suttit i VU hade jag nog röstat med minoriteten. Men jag är inte säker på att det varit rätt.

Ann

Skånska röster om Gudrun Schyman:

– Gärna andra uppdrag men inte mer som partiordförande!

Mats Åstrand från Trelleborg, vänsterpartiets distriktsordförande i Skåne, har fått kritik för att han offentligt har krävt Gudrun Schymans avgång. Inte på gråt papper utan han menar att hon borde ha fått tjänstledigt fram till partikongressen i vinter och vill tolka partistyrelsens beslut på det sättet. Men i motsats till partistyrelsen vill han att kongressen väljer en ny partiledare.

– Det har sagts att jag borde ha avstått från kommentarer men det kunde jag helt enkelt inte för mitt samvete. Jag ville vara konsekvent med vad jag sa i massmedierna när Gudrun först erkände sina problem: en gång är OK men inte två. Jag blev tillfrågad i egenskap av distriktsordförande och uttalade vad jag kände som medlem. Att jag är ledamot i partiets valberedning är en omständighet som jag inte tänkte på genast men det hade inte ändrat mitt uttalande.

– Några partikamrater har hört av sej. Ett par har gett mej sitt stöd, andra tycker att jag haft fel eller varit otaktisk. Mina arbetskamrater

i fabriken, som kanske kan sägas representera det vanliga folket, tycker nästan alla att jag gjorde rätt.

– Kan komma tillbaka

– I USA sitter en nykter alkoholister och leder ett företag med nästan lika många anställda som vänsterpartiet har väljare. Gudrun kan komma tillbaka om hon varje morgon beslutar att hålla sej nykter under den kommande dagen.

Tore Möller, vänsterpartist i Eslöv, är själv nykter alkoholister sen många år. Han har skrivit ett uppmuntrande brev till Gudrun Schyman.

– Man kan vara kritisk mot Gudruns kolleger och kamrater i partiledningen som tydligen inte hållit tillräcklig koll på henne. Fast uppgiften är mycket svår. Alkoholister blir mästare på att dupera omgivningen, att ljuga och förneka. Inte minst ljuger de för sej själva.

– Men det finns metoder som har hjälpt mej själv och många andra. Om rätt behandling inleds genast och Gudrun slutgiltigt gör upp med alkoholen kan rehabilite-

ringen mycket väl vara på så god väg vid partikongressen, att den kan välja om henne till partiledare.

– Om Gudrun lyckas bli nykter alkoholister kommer hon att vara till nytta som positivt exempel för tusentals alkoholister, inte minst för kvinnor som förnekar sin sjukdom ännu mer än männen. Jag håller på henne!

Rätt av partistyrelsen

Göran Fries, ordförande för vänsterpartiet i Lund, delar Mats Åstrands pessimistiska bedömning om Gudrun Schymans möjligheter att fortsätta som partiledare.

– Jag är bedrövad över det nu inträffade. Jag tycker att Gudrun redde upp saken på ett utmärkt sätt förra gången och trodde att problemet var ur världen men nu är jag högst osäker.

Däremot tycker Göran att partistyrelsen gör rätt som inte driver genom ett beslut nu utan ger medlemmarna och ombuden tid till diskussioner och överväganden fram till partikongressen.

Gunnar Sandin

Veckobladet Veckobladet

Vi hoppas läsarna har tålamod. Nu har vänsterpartiet skaffat datorer m.m. att producera VB på men nya lokalen är inte klar – detta nummer görs vid Görans & Karins matbord. Hur som helst görs det ett nytt, välmatat nummer nästa vecka. Hjälp gärna till att mata, men glöm inte att tidningen görs redan på måndag för att hinna ut till fredag. Redaktör för nr 24 är Rolf Nilson, tel. 129044.

Vänsterpartiet Vänsterpartiet

Medlemsmöte

den 15/9 kl 19³⁰ på partilokalen, Bredgatan 28
Inför Vänsterpartiets kongress och översiktsplanen för Lund är huvudpunkterna.

Ideologiska temamöten

på partilokalen kl 19³⁰
Onsdagen den 17/9: Om socialismen i Vänsterpartiet
Inledare: Mikael Persson
Onsdagen den 1/10: Om feminismen i Vänsterpartiet
Onsdagen den 16/10: Om kretsloppstänkandet i Vänsterpartiet

En obehaglig historia

Jag känner ett behov av att offentligt diskutera fallet Kenneth Sandberg, tjänstemannen på Statens Invandrarverk i Malmö som är uppsagd från sitt jobb p.g.a. "samarbetsvårigheter". Det är inte så att jag har några speciella nyhetskällor: jag vet bara vad jag har läst i tidningarna. Det räcker rätt långt för att man ska ta ställning. Men om jag begär något grundläggande fel eller det finns avgörande fakta som jag inte känner till: skriv till VB och ta upp det! Och låt mig samtidigt säga: jag är bekant med Sandberg (och minns honom som en god kamrat), men har inte pratat med honom på 5-10 år, dvs. sedan han blev känd för sin kritik av svensk invandringspolitik. Han blev utesluten ur vänsterpartiet när han markant avvek från partiets linje på detta område. Att utesluta honom tror jag var riktigt: ett politiskt parti bygger på åsiktsgemenskap i centrala frågor och i samma ögonblick som invandringspolitiken blev en central fråga och han fortsatte att offentligt hävda sin särinje var det inget att be för. För säkerhets skull: jag har inget till övers för hans fokusering på invandringen som det avgörande problemet i det svenska samhället. Han har fel i sin analys, menar jag.

Civilkurage, en bristvara

Men nu handlar det om något annat. Här är en statstjänsteman, praktiskt verksam inom ett kontroversiellt

område, som kanske genom erfarenheter och kunskaper förvärvade på jobbet skaffat sig en uppfattning som bryter mot den som vägleder institutionen. Han har t.o.m. gått så långt att han är ordförande i en opinionsgrupp som vill ändra på riktlinjerna för invandringspolitiken.

Näväl, har denne man då inte fullgjort sitt jobb på korrekt sätt? Man har anledning att tro att han har granskats ordentligt på den punkten men ingen har kunnat hitta något som går att ta på. Nu sägs han upp med hänvisning till "samarbetsvårigheter".

Det är bara alltför lätt att inse vari dessa samarbetsvårigheter består. Jag har hört Kenneth Sandberg yttra sig i kommunfullmäktige i Kävlinge och visst, smidighet och samarbetsvilja var inte det som utmärkte hans tal. Så vitt jag kunde bedöma det var han mobbad av det trista ryggdunkargång av sossar och borgare som gjort Kävlinge kommunalpolitik vida känd. Jag skulle vilja påstå att Sandberg kan sägas besitta en hög grad av civilkurage, dvs. mod att stå för sina åsikter. Det är förmodligen så att Sandbergs åsikter och attityder är plågsamma för hans omgivning – det var fullt tydligt den gången i Kävlinge kommunfullmäktige. Men civilkurage är som alla vet en oerhörd bristvara. Civilkurage borde inte vara grund för avsked.

Lojalitet

Ja, men är man inte skyldig att vara lojal med sin arbetsgivare? Nej så fan heller att man är i meningen att man måste tycka likadant. Det kan vara kärvt när det gäller den privata sektorn: tänk på vänsterkommunalpolitikern i Värö som fick kicken från bruket för att han inte var lojal med sitt företag utan med kommuninvånarna. Men då utbröt en strejk på Skogsägarnas fabriker i Mönsterås och då ändrade sig företaget. Men visst, det är inte alltid det blir så lycklig utgång.

Idet offentliga då? Ja där är läget klarare, förenings- och yttrandefrihet är lagfästa och till det kommer tryckfrihetsförordningens bestämmelser. Ännu tydligare är praxis. Landet är fyllt av offentliganställda lärare, läkare, domare, officerare etc. som avskyr den socialdemokratiska politiken inom sina områden och som sällan missar tillfället att tala om detta, också inom ramarna för sitt jobb. Själv minns jag fortfarande hur några av mina lärare använde betydande delar av lektionstiden till att tala illa om socialdemokratisk skolpolitik. De blev inte uppsagda, inte ens för samarbetsvårigheter, även om jag själv nog skulle ha sett positivt på en omplacering.

Politisk korrekthet

Det finns en term, politisk korrekthet, som vi importerat från USA. Jag har tvekat att använda den

därför att den så ofta har använts i reaktionära syften. Men det är svårt att undvika den längre. Jag är störd över den undfallenhet som visas mot den politiska korrektheten, en undfallenhet som i sista hand leder till tystnad, åsiktsförtryck och demokratis död. Sandberg säger saker som inte är politiskt korrekta (och far till Sjöbo och låter sig belönas tillsammans med Sven-Olle, tala om omdömeslöshet!). Då sätter Statens Invandrarverk under ledning av Anders Westerberg igång en process om "samarbetsvårigheter" där Sandberg kommer att köpas ut från sitt jobb till en hög kostnad. Westerberg drar sig inte från att använda uteslutningen ur vänsterpartiet som argument.

Det hela är mycket obehagligt och tjänar inte demokratin på sikt. Det gör det naturligtvis inte heller när galna skinnskallar straffas för rasism för sina usla grammofoonskivor och groteska hakkorsbindlar eller när domstolar förbjuder utgivandet av Hitlers "Min Kamp" därför att tyska myndigheter inte gillar det. Men det är att bekämpa utanverket. Fascism, herrefolksmentalitet och allt vad det heter är ju i själva verket lika aktuellt som alltid – se bara på Israels sätt att behandla palestinierna. Och för att återvända till Sandberg: om inte vi i vänstern kallar konformism och åsiktsförtryck vid deras rätta namn så lär ingen annan göra det.

Lucifer

Det är dags att göra något åt Länstrafiken!

Skrivelse till kommunstyrelsen

Massmedierna har de senaste veckorna rapporterat om ett antal incidenter som visar att Malmöhus trafik inte är tillräckligt smidigt och serviceinriktat.

Lunds kommun har en uppriktigt strävan att göra något åt vägtrafikens miljöproblem. Man skulle förvänta sig att Länstrafiken var en allierad i arbetet med att få över delar av bilåkarna till kollektiva transporter. Så har dock knappast varit fallet vad gäller Malmöhus trafik. Den ska visserligen snart slås ihop med Kristianstads länstrafik, men sammanslagningen har fått uppskov till 1999 och en medlare ska försöka sy ihop de båda trafikbolagen till Skånes länstrafik. Trafikproblemen i Sydväst-sverige är emellertid akuta. Det är lättast att påverka en organisation under uppbyggnad och då vara med i diskussionen om vilka mål den ska ha.

En av landets dyraste

Malmöhus länstrafik är för resenärerna en av landets dyraste. Här finns en avgiftstäckning på 62,9 procent. De flesta län har en 50-

procentig täckning. Månadskortet för Stockholms länstrafik kostar 400 kr, dvs. mindre än hälften av månadsavgiften för många sträckningar i f.d. M län. För detta pris har man tillgång till väldigt mycket mer än vad Malmöhus trafik kan erbjuda. Den senaste avgiftsförändringen har satt flera pendlare i kläm och kanske fått några av dem att ta bilen i stället. De höga avgifterna och rationaliseringar har lett till god ekonomi, och Malmöhus länstrafik kunde sålunda lämna över 400 miljoner till Citytunneln i Malmö när det blev klart att en sådan skulle byggas. Hade länstrafikens resenärer blivit tillfrågade om de med sina avgifter ville fondera medel till en tunnelbana i Malmö hade sannolikt en överväldigande majoritet varit negativa.

Boende på Klostergården har bland annat via byalaget krävt att få en pågatågsstation. Åkerlund & Rausing har också uttryckt önskemål om detta. Malmöhus trafik har kallsinnigt förkastat denna möjlighet att öka antalet resenärer. Stångby station har hotats med nedläggning. Kortsiktig lönsamhet tycks i alla lägen vara överordnat ett bredat kundunderlag.

Farbegränsning

När Lunds kommunfullmäktige beslöt att maximera hastigheten till 30 km/h i stadens centrala delar överklagades beslutet av Malmöhus trafik. Som motiv angavs att de nyss hade tryckt sina tidtabeller. Att den maximala försinkningen för bussarna blev maximalt en minut räknades fram senare. Några alternativa förslag till hur antalet skadade och dödade i trafiken ska minska, vilket är motivet för sänkta hastigheter, har inte framförts från Malmöhus länstrafik.

När Banverket skickade ut ett förslag om en ny spårsträckning från Lund över Staffanstorp till Malmö svarade Malmöhus läns trafik att de inte var intresserade av att trafikera en sådan sträckning. Då flyttade Banverket ner Staffanstorpsbanan till tredje (och lägsta) prioritet trots att de inblandade kommunerna yttrade sig positivt.

Nya ägardirektiv!

Vägtrafiken är det i särklass största hindret för en långsiktigt hållbar utveckling, både med avseende på de luftföroreningar som den medför och de ändliga råvaror som den slukar. För att människor ska min-

ska sitt bilåkande är en väl fungerande kollektivtrafik en viktig faktor. Därför är det av vital intresse att Malmöhus trafik och det blivande Skånes länstrafik har ett ökat antal resande som mål. Detta mål ska vara överordnat andra. Malmöhus länstrafik är helägt av Malmöhus läns landsting och Malmö kommun. Ägarna har hittills haft för vaga krav på vad länstrafikbolaget ska åstadkomma. Att strama upp direktiven och prioritera de olika målsättningarna inbördes är nödvändigt för att kollektivtrafiken i Skåne ska kunna bedrivas under för länet ändamålsenliga former. I dag är det några få herrar som bestämmer över denna för skåningarna så väsentliga nyttighet.

Kommunstyrelsen uppmanas att ta initiativ till att ägarinstruktionen för länstrafiken skrivs om enligt ovan.

Karin Svensson Smith
vänsterpartiets representant
i trafikberedningen

Översiktsplanedebatten rullar på

I förra veckan var det ytterligare ett par samrådsmöten i kommundelarna kring översiktsplanen, på Norr och i Dalby. Två möten återstår i nästa vecka, när byggnadsnämndens ordförande Gunnar Jönsson återkommit från den socialdemokratiska partikongressen.

Förskräckliga Fäladsgården

I förra numret av VB (nr 22, som kom för två veckor sedan) berättade jag om de lite olika reaktioner som mött stadsarkitektkontorets tjänstemän och politiker under första delen av sin turné i kommundelarna. Det var stor skillnad på uppslutningen och på vad de närvarande tyckte om förslaget. Som jag skrev var det lite folk på mötet i Centrum, och den tendensen i "stadens" kommundelar har stått sig. På Norr var det väl inte mer än ett femtontal kommundelsbor förutom de medverkande. Fäladsgårdens aula är f.ö. en förskräcklig lokal när den inte är full, det har vi haft dålig erfarenhet av tidigare. Sitter man nedanför det höga podiet får man nackspärr, och ljudanläggningen är inget vidare.

Mötet dominerades till en början av folk från Smörlyckan, som återkände sig lurade av att inte få tillhöra Norr, eftersom deras lilla utomplansområde inte fanns inom gränsen på den utdelade kartan. Det var ju en klar miss, som måste skyllas på att Smörlyckans tillhörighet bestämdes ganska sent. Det var samma sak när smörlyckborna skulle yttra sig om kylvattenackumulatortornet – först sent upptäcktes att de var synnerligen berörda.

Det var ganska detaljerade synpunkter som dessa Norrbor kom med, från sagda kylvattenackumulatortorn till Rolles korvkiosk. Stadsbyggnadsdirektören försökte göra klart att dessa frågor knappast är av översiktlig art. Pelle Almén (s) i KDN Norr försökte då istället anföra regionala aspekter och undrade varför Lund hade så svag ledning att man hela tiden blev överkörd av de tuffa malmöropolitikerna och på så vis riskerade mista arbetstillfällen. I detta regionala politiska spel är Lund en förlorare, menade Pelle.

En intressant motsättning anades i det att det kommunala fastighetsbolaget (LKF) tar goda initiativ till mindre förtätningar av sina bostadsområden i stadsdelen, medan sådana bestämt avvisats av de lokala hyresgästföreningarna. En viss förtätning borde väl de båda LKF-områdena Offerkällan (Sankt Hans gränd) och Rådhusrätten tåla? Frågan är om detta är uttryck för en politisk strid mellan socialdemokrater i LKF:s styrelse och övriga hyresgäster? Men alla sådana röstar naturligtvis inte borgerligt...

En stångbybo hade varit på KDN Torns möte för ett par veckor sedan och nu förrit sig till KDN Norrs. Han pläderade varmt för en utbyggnad av Haraldsfält öster om

Stångby station, och höll med om att Stångbys pågatågshållplats är hotad, om inte fler utnyttjar den. Men en så stor utbyggnad som översiktsplanen föreslår runt Stångby, är nog i mesta laget, tyckte han.

Rekordmöte i Dalby

Mer än 90 personer hade ställt upp på onsdagkvällen i Dalby på Nyvångskolan. Men så hade också ett par lokaltidningar skrivit inför mötet, och det kan ju vara bra för att locka folk dit. Tendensen att samrådsmötena i de f.d. egna kommunerna i öster drar mer folk tyder på ett stadigt stort intresse sedan självständigheten, för dessa orters utveckling.

Enligt samrådsförslaget planeras för en stor utbyggnad i Dalby, som mest beror på att Dalby ligger i kommunens mittpunkt, och att både järnväg från Staffanstorp och snabbspårväg från Lund och Ideon är uttridade – om än otydligt – i planen. Folket i Dalby var upprörda över den stora satsningen på utbyggnad kring Önneshöv under den senare tjugoårsperioden, när områdesbestämmelserna för Önneshöv förordar en mycket försiktig utbyggnad kring den gamla byn. Vad är det som gäller? undrade byborna.

Louise Rehn Winsborg, sedan länge ökad bilfanatiker i full-

mäktige, lyckades nästan uppvigla dalbyborna till ett totalt fördömande av snabbspårvägen genom Dalbys centrum, att döma av de applåder hon fick efter sitt animerade inlägg. Där beskrev hon den fara som de snabbt framrusande spårvagnarna skulle kunna bli och det fruktansvärda buller de åstadkommer. De skulle fordra 50 meters säkerhetsavstånd i sidled och minst lika lång bromssträcka, menade hon.

Sammanfattningsvis är dalbyborna tveksamma till en tredubbling av antalet lägenheter under planperioden, medan sandby- och genarpsborna känner sig förfördelade och önskar mer utbyggnad av sina orter för att kunna hålla dem vid liv. Anledningen till översiktsplanens olika utbyggnadsvolymer i de östra tätorterna är den ojämna satsningen på spårburen kollektivtrafik – till Sandby och Genarp planeras inga spår och därför ingen större bostadsutbyggnad.

Möte med grannkommuner

Lunds grannkommuner var inbjudna till ett möte i fredags för att ge synpunkter på vårt förslag till översiktsplan. Det var inte särskilt många av de inbjudna som hade kommit. Intresset riktades dock mot gemensamma och regionala sam-

band. Lomma undrade varför Lund inte planerade spår västerut mot kusten, när nu Lomma hade tänkt sig spår mot öster... Vidare var man mycket intresserad av att kommunerna gemensamt skulle driva på större vägutbyggnader, t.ex. norrut (väg 23). Lund har redan goda vägförbindelser norrut, och på nästa byggnadsnämndsmöte kommer Lund sannolikt att vara skeptisk till sådana nya vägar om de kostar för mycket. Det har talats om att ny sträckning av väg 23 öster eller väster om Ringsjöarna skulle kosta upp emot en miljard kronor! En sådan investering för vägtrafiken vill inte Lund medverka till.

Slutligen diskuterades avsaknaden av en gemensam handelspolitik, där man konstaterade att Lund var framgångsrikt mot etablering av stormarknader. Lennart Prytz (s) erinrade om att SSK fortfarande finns kvar, och att medlemskommunerna lovat att remittera sina planer för butiksetableringar till varandra.

Burlöv som syndat mot denna överenskommelse var inte med på mötet.

Thomas S.

Att sätta bocken i galen tunna

Någon gång i juli publicerades en artikel i Dagens Nyheter. Den hade de vanligaste kännetecknen på en politisk pamflett. Den utgick från någonting som bevisligen inträffat. Därefter framhölls en del fakta, andra vantolkades och vissa undanhölls. Den gav intryck av att avslöja något som varit fördolt. Den pekade slutligen ut en ansvarig; det socialdemokratiska partiet.

Jag syftar på steriliseringsdebatten. Varje tidning med minsta självaktning har hållit sig med minst en tyckare i denna fråga. VB:s självaktning kan diskuteras, men tyckare har vi.

Här kommer en

Zarembas DN-artikel öppnade de ömmande tårnas slussar på vid gavel. Margot Wallström förklarade indignerat att sossarna inte alls var skyldiga och för resten var alla andra med. När inte detta hjälpte satte regeringen till en utredning för att ge de ännu överlevande offren ett pekuniärt plåster på såren.

Wallström fick instämmanden på ledarsida från såväl Arbetet som Sydsvenskan. Per T. Ohlsson passade naturligtvis på att ge centern ett tjuvnyp genom att påpeka att gamla bondeförbundet särskilt utmärkt sig genom samlingsregeringens justitieminister K.G. Westman. I riksdagsdebatten inför 1941 års steriliseringslag sa Westman bl.a. att lagen var ett "betydelsefullt steg

framåt i riktning av att sanera den svenska folkstammen, att befria den ifrån fortplantning av arvsanlag, som leda till att i framtida generationer det förekommer individer, som icke äro önskvärda medlemmar av ett sunt och friskt folk."

Ont om plats

Tyvär hade tidningen inte utrymme för ytterligare ett citat från samma debatt: "Det är nära nog med beklämning man finner att man på håll, varifrån man minst väntar det, ger uttryck åt sådana tankar och en sådan inställning till problemet, som obehagligt mycket erinra om den rasförbättring, som man i vissa totalitärt styrda länder söker bedriva med hjälp av operationskniven. Jag vill inte vara med om att med min röst på något sätt understödja sådana tendenser". Orden kom från Set Persson, kommunisternas representant i första kammaren.

De flesta andra debattörer (som jag läst) har också gått på kålsupar temat. Ingen har, verkar det, brytt sig om att gräva djupare där källorna står (för att fortsätta bildförvrängningen). Det hade det räckt med att läsa lundaprofessorn Gunnar Brobergs bok "Öönskade i folkhemmet" (utgiven på Gidlunds 1991 tillsammans med Mattias Tydén) för att upptäcka att det fanns fler föregångare till dagens vänsterparti som tidigt opponerade sig mot

steriliseringsstankarna. Redan i riksdagen 1922 togs steriliseringsfrågan upp i en motion från socialdemokraterna Alfred Petrén och Ernst Wigforss tillsammans med några liberaler och bondeförbundaren Nils Wohlin. Det gällde då främst utvecklingsstörda och epileptiker.

Det var två som opponerade sig, en högerman samt vänstersocialisten Carl Lindhagen.

Lindhagen kostade t o m på sig en ironi som skulle visa sig vara en profetia: "Varför skall man bara beröva dessa för sig själva och samhället onyttiga personer förmågan av fortplantning? Är det icke en större välgärning för dem att beröva dem även livet?"

Det är naturligtvis inte att vänta sig att pressen skall intressera sig för vänsterns politik. Det finns viktigare saker att skriva om när det gäller vänsterpartiet.

Den senaste politiska dragningen i steriliseringsfrågan står Stig-Björn Ljunggren för, som söndagsgäst i Arbetet den 8 september. Han gör sig till tolk för vanligt svenskt folk. Han tycker att steriliseringspolitiken var uttryck för "kollektivismen". Det visar sig att svenska folket tycker som han; att kollektivismen är ute och individualismen "trots allt har en poäng". Förnyarna inom (s) behöver draghjälp den här veckan, verkar det.

Rune Liljekvist

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan).

NY ADRESS.....

KULTURNATTEN 20/9

Västerkyrkans program vid universitetsplatsen.

"Afrikabilden i Sverige"

- 19.25 Afrikansk musik från Malmö, del 1**
Kör och solistinslag av lärare och elever från Musikhögskolan i Malmö.
- 19.35 Välkommen till mitt Afrika**
Högskolelektor Bereket Yebio
- 19.45 Så har min Afrikabild förändrats**
Författaren och frilansjournalisten Björn Kumm
- 19.55 The Sound of Gospels**
Cyndee Peters med kör. Ackompanjator: Daniel Stenback
- 20.15 Mina bilder av Afrika**
Författaren Lennart Hagerfors
- 20.25 Afrikansk poesi i svensk tolkning**
Recitation Eva Sventelius
- 20.35 Afrikanska bilder**
Sven Gunnar Bråhammar visar och berättar om några av C.O. Hulténs afrikanska bilder
- 20.50 Afrikansk musik från Malmö 2**
- 21.00 Nu finns Lunds universitet i Afrika!**
Fil dr Bengt Nilsson om universitetets afrikanska nätverk
- 21.10 "Vem stickar numera strumpor till nakna negerbarn?"**
Minihearing om u-hjälp och mission. TV-reportern Lars Adaktusson utfrågar Diakonias f. direktor Karl-Axel Elmquist och Gunilla Johansson-Svensson som arbetat i Sydafrika
- 21.30 Afrikanskt artisteri**
- 21.40 Afrikabilden i Sverige**
Hearing med Lars Adaktusson som utfrågare. I panelen Gunilla Johansson-Svensson, Bereket Yebio, Björn Kumm, Lennart Hagerfors, Bengt Nilsson och Karl-Axel Elmquist
- 22.15-22.40 Afroamerikanska toner i lundakvällen.**
Cyndee Peters. Ackompanjator: Daniel Stenback

Folkhögskola till salu

Konkursen för Bona och Kvarnby visar svagheten i att inte ha en moderorganisation som kan stötta i svåra tider.

Bona-Kvarnby tillhör arbetarrörelsen, men vänsterpartiet har inte kunnat eller velat bistå Bona-stiftelsen med det antal miljoner som skulle kunna lyfta skolan ur dess kris.

Det hade behövts. Det är möjligt att priset blivit för högt.

Nu riskerar skolan att gå arbetarrörelsen ur händerna.

Partisekreteraren Lars Ohly skyller på Sparbanken i Motala som stoppade en checkkredit och därmed tvingade fram konkursen.

Det är på sätt och vis en undanflykt.

Gemensam ekonomi

Bona och Kvarnby som tillhör samma stiftelse och har gemensam ekonomi, råkade i kris redan hösten 1995. Samtidigt som det nya Kvarnby invigdes började skolledningen förstå att det fanns risk att budgeten skulle spricka.

Redan i fjor blev underskottet galopperande. Skolledningen på de båda skolorna höll katastrofmöte tillsammans med stiftelsens styrelse, och man beslöt att dra ner verksamheten och avskeda lärare. I Kvarnby sa dåvarande rektorn Bengt Hall upp ett tiotal lärare. Det var en oerhört plågsam process som mötte fullständig oförståelse från lärarna.

— Vi ville inte göra som på andra håll, använda personalen som finansiellt dragspel, utan var måna om tryggheten för alla vi anställt, säger Bengt Hall.

Det blev en smärtsam och ovan upplevelse att försöka anpassa en organisation som byggts upp med solidaritet som riktmärke till ramar som stenhårt sattes av den fria marknaden.

För sent

I efterhand kan man inse att anpassningen borde ha gjorts långt tidigare. Och av båda folkhögskolorna.

Den folkhögskola som byggdes med frivilliga medel och med frivilligt arbete utanför Motala och som öppnade 1984 blev en belastning i minst lika stor utsträckning som den var en tillgång.

Driftskostnaderna uppgår till en miljon kronor om året. Bara att värma upp byggnaderna kostar 700.000 kronor. Taket behöver läggas om.

Det ligger ingen ekonomi i att driva internat.

Beslöt att sälja

Till slut beslöt stiftelsen att kasta in handduken beträffande Bona, och fattade beslut om att sälja hela anläggningen och flytta verksamheten till hyrda lokaler i Motala.

Kronofogden var inkopplad eftersom skolan slirade med betalningarna av sina arbetsgivaravgifter. Skulderna till staten uppgick till 3,4 miljoner kronor vid konkursen. Stiftelsen mötte ändå förståelse från kronofogden, då en tillfällighet gjorde att krisen blev akut.

Den gamle kronofogden pensionerades, och hans efterträdare var inte lika benägen att se genom fingrarna.

Då Sparbanken stoppade checkkredit kunde man inte längre betala ut löner, och konkursen var ett faktum.

Stiftelsens finanser tycks vid det tillfället ha varit i upplösning.

Sedan ett år tillbaka använde man tillfälliga krediter, checkkrediter och lån av partikassan för att kunna betala sina utgifter.

Halverades över en natt

Byggnaderna i Bona utanför Motala var en slumrande bomb. Men den hann inte brisa. Smällen kom flera år tidigare, då staten började reparera sitt budgetunderskott genom att dra in på bidragen till folkbildning och folkhögskolor. Den statliga budgetaneringen drabbade också skolans beställare.

Bona/Kvarnby sålde uppdragsutbildning men konkurrerades ut, då lagen om offentlig upphandling och fri konkurrens infördes i utbildningssektorn. Mer eller mindre seriösa utbildningsorganisatörer dumpade marknaden. Stora uppdragsutbildningar försvann när kunderna plötsligt fick ont om pengar. AMS hade varit en stor beställare, men hälften av AMS-kurserna försvann över en natt, då AMS fick sina anslag nedskurna av staten.

Satt fast

Samtidigt satt man i Kvarnby med stora fasta kostnader. Skolan hade byggts om för 8 miljoner. Man expanderade genom att använda det tidigare överskottet, vilket inte är särskilt ovanligt. Men för att betala kostnaderna förutsattes att intäkterna skulle fortsätta att strömma in som tidigare.

Kvarnby satsade aldrig på internatutbildning, vilken så tungt belastade Bona. Men att hyra lokaler kostar också pengar. Kvarnby kunde växa kraftigt

genom att man hyrde lokaler, "Röda skolan" i centrala Malmö. Kvarnby har därmed större kapacitet (300 elever) än Bonas 200. Men hyreskontraktet kostade 800.000 kronor om året och går inte ut förrän år 1999.

Skolan hoppades att efterfrågan skulle vända. Men att både bromsa och gasa på en gång låter sig inte göras så lätt med en personal som är rädd att förlora sina jobb.

Dystert jubileum

Det blir ett dystert jubileum för Kvarnby. Den första kursen startade för tio år sedan, hösten 1986. I folkhögskole-Sverige och utbildningsvärlden har skolan emellertid skaffat sig ett gott rykte med ambitionen att ge förnyad start till dem som har getts de sämsta förutsättningarna att ta sig fram i samhället.

Det är klass på utbildningen från Kvarnby. Efterfrågan från eleverna är god, höstens kurser är välbesatta och skolan är med i Kunskapslyftet, regeringens program för gymnasieutbildning. Möjligheten till en rekonstruktion verkar finnas. Nu är Bona/Kvarnby i praktiken till salu. Lånen på fastigheterna tycks inte vara överdrivet stora. Men det är ändå tillräckligt för att det ska vara bankerna som har bollen. Om inte konkursförvaltaren hittar en köpare som bankerna tror på, kan långivarna tvinga fram en exekutiv försäljning.

-pr

MÖTE MÖTE

KOMMUNALPOLITISKA GRUPPEN
Inget möte 15/9, gå på medlemsmötet!

RÖDA KAPELLET Sö 14.9 kl 18.45.
Rep med Joakim på Mårtenstorget, Kulturnattsrepertoaren + låtar inför appellmöte i Broby och Osby 20.9: nr 25, 67:4, 164, 170, 208, 271, 298 och 325. Kulturnatten 20.9: genrep på Mårtenstorget 17-18, uppträde vid Lund C 20.35-21.15. Ingen rep. sö. 21.9.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Gunnar Sandin och Göran Persson.
Näste redaktör: Rolf Nilson.

Manus sänds per post till: Veckobladet, Bredg. 28, 222 21 Lund. Måndag e. 17 till fax 046-??????. Manus mottas gärna på 3,5" diskett. Telefon till redaktörerna:

Karin Blom 046-14 16 12
Rolf Nilson 046-12 90 44
Gunnar Sandin 046-13 58 99
Vid utebliven tidning ring:
Sven-Bertil Persson 046-13 82 13.